
ЕВРОПЕЙСКО ПРАВО

УКАЗАНИЯ КЪМ ПРОЦЕСУАЛНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА СТРАНИТЕ В ПИСМЕНОТО И УСТНОТО ПРОИЗВОДСТВО ПРЕД СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

януари 2007 година

Предговор

Производството пред Съда се различава от производствата пред определени национални върховни съдилища по два елемента. От една страна, производството пред Съда е регламентирано от строгите правни норми, съдържащи се в договорите, в Протокола за Статута на Съда, както и в неговия Процедурен правилник. Поради това Съдът не може да ги дерогира. От друга страна, производството пред Съда се подчинява на специфичния езиков режим на една многоезична общност — факт, който оказва влияние върху естеството и целта както на писменото, така и на устното производство (виж А. 3 и В. 4 по-долу).

Ето защо следва тези указания, предвид посочените особености на производството, да изяснят на процесуалните представители на страните целта на производството пред Съда и така да се подобри качеството на съдебната защита в правния ред на Общността, както и да се гарантира бързото и ефикасно провеждане на производствата.

Поради горепосочените причини настоящите указания следва да се приемат за работен инструмент, предназначен да даде възможност на представителите да представят в считаната за най-подходяща от Съда форма защитите, писмените или устните си бележки. Същевременно ще се обръща внимание на процесуалната практика на Съда. Независимо от това, тези указания нямат за цел нито да установяват сами по себе си правни норми, нито да заместват действащите разпоредби.

Цитатите в текста по-долу „член* ЕО“, „член* от Статута“ и „член* от ПП“ са позовавания съответно на членове от Договора за ЕО, от Статута на Съда и от Процедурния правилник на Съда. Процедурният правилник, в сила понастоящем, е приет на 19 юни 1991 г. (ОВ L 176, с. 7 и 1992 г., L 383, с. 117 [поправки]) и е изменен на 21

февруари 1995 г. (ОВ L 44, с. 61), на 11 март 1997 г. (ОВ L 103, с. 1), на 16 май 2000 г. (ОВ L 122, с. 43) и на 28 ноември 2000 г. (ОВ L 322, с. 1). Консолидирана редакция на Процедурния правилник е публикувана в ОВ С 34 от 1 февруари 2001 г. Оттогава са направени осем изменения на Процедурния правилник — на 3 април 2001 г. (ОВ L 119, 27.04.2001 г., с. 1), на 17 септември 2002 г. (ОВ L 272, с. 24 и ОВ L 281, 19.10.2002 г., с. 24 [поправка]), на 8 април 2003 г. (ОВ L 147, 14.06.2003 г., с. 17), на 19 април 2004 г. (ОВ L 132, 29.04.2004 г., с. 2), на 20 април 2004 г. (ОВ L 127, 29.04.2004 г., с. 107), на 12 юни 2005 г. (ОВ L 203, 4.08.2005 г., с. 19), на 18 октомври 2005 г. (ОВ L 288, 29.10.2005 г., с. 51) и на 18 декември 2006 г. (ОВ L 386, 29.12.2006 г., с. 44).

А. Общи положения

1. Различните етапи на производството пред Съда

Производството пред Съда се състои от писмена фаза, следвана от устна фаза (вж. член 20, алинея първа от Статута).

Устните състезания, проведени в съдебно заседание, и заключението на генералния адвокат, представено в открито заседание, са част от устното производство. Съгласно Процедурния правилник Съдът може да реши да не се провеждат устни състезания (вж. по-долу В. 7) и в съответствие със Статута, когато счита, че делото не повдига нови правни въпроси и след като изслуша генералния адвокат, да се произнесе без представяне на заключение от генералния адвокат (член 20, алинея пета от Статута).

Активното участие на представителите на страните приключва с устните състезания. След представянето на заключението в материалите по делото не могат да се включват бележки на страните, без с това да се засяга възможността за възобновяване на производството поради причини от изключителен характер.

2. Представителство на страните

а. Принцип

Принципът за задължително представителство на страните е уреден в член 19 от Статута. Страните трябва да бъдат представлявани от адвокат, който има право да практикува пред съд на държава-членка или на държава, страна по Споразумението за ЕИП, с изключение на държавите-членки, държавите, страни по Споразумението за ЕИП, и институциите на Общността, които се представляват от собствени представители. Изискването за задължително представляване от адвокат не се прилага в производството за предоставяне на правна помощ (вж. по-долу А. 4. б), а при определени условия и в производствата за даване на преюдициално заключение (вж. буква б) по-долу).

Съгласно член 19, алинея седма университетските преподаватели, граждани на държава-членка, чието законодателство им признава правото да се явяват пред съд, са приравнени на адвокатите.

Съгласно член 38, параграф 3 ПП при подаването на исковата молба адвокатът е длъжен да представи документ, който удостоверява правото му да се явява пред съд на държава-членка или на друга държава, страна по Споразумението за ЕИП. За тази цел се приема също и копие от професионалната карта за самоличност на адвокат (издадена от ССВЕ).

б. Представителство в производствата за даване на преюдициално заключение

Правилото за задължително представителство търпи някои промени в производството за даване на преюдициално заключение (член 104, параграф 2 ПП). Всяко лице, което има право да представлява и/или подпомага някоя от страните по главното производство пред националното съдилище, може да прави това и пред Съда. Вследствие на това, ако приложимите процесуални правила пред националното съдилище не изискват страните да бъдат представлявани, страните по главното производство могат сами да представят писмени и устни бележки.

3. Езиков режим

Необходимо е да се прави ясно разграничение между **език на производството**, който се урежда от членове 29 и сл. ПП, и **работен език** на Съда.

Всеки един от езиците на държавите-членки на ЕО може да бъде **език на производството**. Независимо от това, всяко дело има свой „собствен“ език. Ето защо за език на производството може да бъде избран само един език. Съединените дела са изключение от това правило, ако за всяко от тях езикът на производството е различен: в този случай въпросните езици са езици на производството.

Приложимите в това отношение разпоредби на член 29 ПП са много подробни, но могат да бъдат обобщени в три изречения:

— при **преките иски** ищецът има право да избере езика на производството, освен когато ответник е държава-членка, физическо или юридическо лице с националност на държава-членка; при тези обстоятелства език на производството е официалният език (или един от официалните езици, ако са повече от един) на тази държава;

— при **делата за даване на преюдициално заключение** език на производството е винаги езикът на националното съдилище, сезирало Съда;

— държавите-членки могат да използват собствения си език, когато встъпват в дело по пряк иск или когато участват в производство за даване на преюдициално заключение.

Съдиите и генералните адвокати не са подчинени на това правило, свързано с езика на производството. Затова на съдебното заседание те са свободни да задават въпроси на който и да е от официалните езици на Общностите, дори когато той не е език на производството.

Работният език на Съда е езикът, който използват членовете на Съда и неговият персонал в ежедневната, вътрешна комуникация и за съвместната работа. Понастоящем този език е френският. В резултат на това процесуалните актове, представени на език, различен от френския, се превеждат на френски език за вътрешните цели на Съда за неговите служби.

4. Съдебни разноски и правна помощ

а. Съдебни разноски

Производството пред Съда е безплатно дотолкова, доколкото на Съда не се дължат никакви такси или други парични суми.

Съдебните разноски, посочени в член 69 и сл. ПП, са само тези разноски, които са „възстановими“, а именно разноските за адвокат, дължимите на свидетелите суми, пощенските и телефонните разходи и т.н., направени от самите страни.

Принципът относно **понасянето на съдебните разноски** при преките исокове е ясен: загубилата делото страна се осъжда да заплати разноските и така поема своите и тези на другите страни, с изключение на встъпилите държави-членки, които сами заплащат направените от тях разноски. Този начин на разпределение изисква в писмените изявления да бъдат направени съответни искания; при липса на такива всяка страна поема направените от нея разноски.

Независимо от това Съдът може според обстоятелствата по делото да разпореда всяка от страните да понесе изцяло или отчасти направените от нея разноски, както и дори да осъди спечелилата делото страна да заплати разноските.

За делата на служителите е предвиден особен режим (вж. член 70 ПП).

Съдът се произнася по съдебните разноски в решението или определението, което слага край на производството.

По отношение на направените разноски в делата за даване на преюдициално заключение решението на Съда препраща чрез стандартна формула към окончателното реше-

ние на националното съдилище, сезирало Съда. Институциите, държавите-членки и другите държави, страни по Споразумението за ЕИП, които представят бележки, понасят направените от тях разноски.

б. Правна помощ

В член 76 ПП е предвидена възможността за предоставяне на правна помощ. Съдът разполага с ограничен бюджет за тази цел.

Всяка страна може по всяко време да кандидатства за правна помощ, ако тя „не е в състояние да понесе съвкупността или част от разходите по производството“. Правото за подаване на такова искане не зависи нито от характера на иска, нито от този на производството. Ето защо правна помощ може да се иска и по дело за даване на преюдициално заключение. Независимо от това, при такова дело заинтересованата страна трябва първо да потърси правна помощ от компетентните власти в собствената си страна. С оглед установяването на липсата на средства заинтересованото лице е длъжно да представи на Съда цялата съответна информация, и по-конкретно — удостоверение от компетентния орган.

В случаите, в които искането за предоставяне на правна помощ предхожда предявяването на иск, страната е длъжна да опише накратко предмета на иска, за да даде възможност на Съда да провери дали той не е явно неоснователен.

Задължението за представляване от адвокат не се прилага по отношение на подаването на искане за правна помощ.

Определението, с което се предоставя или отказва правна помощ, не се мотивира и не подлежи на обжалване. Определението съдържа мотиви, когато искането за предоставяне на правна помощ е изцяло или отчасти отхвърлено.

Трябва да се подчертае, че отпускането на правна помощ не означава, че нейният получател не може да бъде осъден, ако е необходимо, да понесе разноските. Нещо повече, Съдът може да предприеме действия по възстановяване на сумите, предоставени като правна помощ.

Б. Писмено производство

1. Цел на писменото производство

Независимо от естеството на съответното производство (пряк иск, препращане за даване на преюдициално заключение, жалба), целта на писменото производство е винаги една и съща, а именно — да се представят пред Съда, съдиите и генералния адвокат по

изчерпателен начин фактическото положение, правните основания и доводите, както и исканията на страните.

В тази връзка е важно да се отбележи, че цялото производство пред Съда, и по-специално писмената фаза, се ръководи от принципа, според който в хода на производството не могат да бъдат излагани нови правни основания, освен когато те са основани на правни или фактически обстоятелства, установени при провеждането на производството.

Следователно производството пред Съда не притежава гъвкавостта, характерна за някои национални процесуалноправни уредби.

2. Протичане на писменото производство

При различните видове производства писменото производство протича по различен начин.

а. Преки иски

При преките иски всяка от главните страни може да представи две писмени изявления: ищецът може да подаде искова молба и да направи реплика, а ответникът — съответно писмена защита и дублика.

б. Жалби

При обжалването на решения на Първоинстанционния съд страните по принцип могат да представят само един процесуален акт (жалба или писмен отговор) съобразно съответната им роля. Възможността за представяне на писмен отговор е обусловена от изричното разрешение на председателя на Съда (вж. по-долу Б. 8. в).

в. Преюдициални заключения

При производствата за даване на преюдициално заключение лицата, посочени в член 23 от Статута, могат в *императивен двумесечен срок от връчване на акта за препращане* да представят изявление, съдържащо техните писмени бележки (вж. по-долу Б. 9).

3. Представяне на процесуалните актове

Всеки процесуален акт трябва да се представи в Секретариата на Съда, за да бъде вписан в регистър, в съответствие с разпоредбите на член 37 ПП. Оригиналът трябва да бъде подписан от процесуалния представител на съответната страна. Преписите трябва да бъдат заверени от страната, която ги представя.

Всички документи, на които има позоваване, трябва да се приложат към съответния процесуален акт заедно с опис на тези документи.

При преките искове оригиналът и всички приложения към него трябва да бъдат представени заедно с пет преписа за Съда и с оглед връчването (вж. по-долу Б. 4) толкова преписа, колкото са страните по производството.

Всеки процесуален акт може да бъде представен в Секретариата на Съда или извън работното време на Секретариата на служителя по сигурността на главния вход на сградата на Съда (boulevard Konrad Adenauer, Plateau du Kirchberg). Сградата на Съда е отворена денонощно.

В случай че актът се изпраща по пощата, на пощенския плик на писмото трябва да е отбелязано *единствено* следното:

Съд на Европейските общности

— Секретариат —

L — 2925 Люксембург

4. Връчване

а. Адресати

При преките искове, *inter alia*, на заинтересованите страни се връчват: исковата молба, жалбата, писмената защита, репликата и дубликата, искането за допускане на обезпечение и искането за встъпване.

Исканията за даване на преюдициално заключение от националните съдилища, както и бележките, представени от заинтересованите лица по силата на член 23 от Статута, се връчват на страните в производството, на държавите-членки, на Комисията, а при необходимост и на Съвета, или на Съвета, на Европейския парламент и на Европейската централна банка, както и на другите държави, страни по Споразумението за ЕИП, и на Надзорния орган на ЕАСТ.

Във всички дела на участниците в производството пред Съда се връчват: докладът за съдебното заседание (ако се провеждат устни състезания), заключението на генералния адвокат, ако има такова, както и съдебното решение.

б. Избор на съдебен адрес и съгласие за връчване по факс или по електронна поща

По отношение на преките искове член 38, параграф 2 ПП предвижда страните да избират съдебен адрес в Люксембург; може да бъде посочен адрес на всяко физическо лице, което живее в Люксембург, с изключение на служителите на Съда. В този случай

връчването се счита за редовно с получаването на въпросния документ от лицето, чийто адрес е посочен.

Адвокатът или представителят на всяка от страните може да се съгласи в допълнение или вместо съдебен адрес да бъде уведомяван по факс или чрез други технически средства за комуникация. В този случай процесуалните актове, с изключение на решенията и определенията, ще му бъдат връчвани по факс или чрез електронна поща, като връчването ще се счита за редовно с предаването им посредством тези средства за комуникация.

Независимо от това, ако поради технически причини или поради характера или обема на съответния документ предаването по факс или чрез електронна поща не е възможно, той се изпраща на изборния от страната съдебен адрес в Люксембург, а когато такъв не е посочен — с препоръчано писмо с обратна разписка на адреса на адвоката или представителя на страната.

Адвокатът или представителят ще бъде известен по факс или по електронна поща, че документът му е изпратен по този начин, а писмото ще се счита за връчено на неговия адресат на десетия ден след деня, в който то е представено в люксембургската пощенска служба, освен ако от обратната разписка е видно, че е получено на друга дата, или ако адресатът уведоми секретаря в триседмичен срок от известяването му за изпращане, че не е получил препоръчаното писмо (член 79, параграф 2 ПП).

Адвокатът или представителят, който дава съгласие връчването да се осъществява по факс или чрез други технически средства за комуникация, е длъжен да посочи номера на факса или адреса на електронната си поща.

Когато не е посочен съдебен адрес в Люксембург или не е дадено съгласие от адвоката или представителя за връчване по факс или чрез друго техническо средство за комуникация, процесуалните актове се изпращат по препоръчана поща на адреса на въпросния адвокат или представител, като в този случай връчването се счита за редовно с депозирането на препоръчаното писмо в люксембургската пощенска служба.

В производствата за даване на преюдициално заключение няма задължение за посочване на съдебен адрес, като връчването се осъществява с препоръчано писмо с обратна разписка. Независимо от това, дадена страна може да даде изрично съгласие връчването да се осъществява по факс или чрез други технически средства за комуникация. В този случай връчването се извършва в съответствие с условията, посочени по-горе.

5. Процесуални срокове

Процесуалните срокове се изчисляват в съответствие с разпоредбите на член 80 и сл. ПП. Трябва да се подчертае, че някои срокове не могат да бъдат продължавани — по-

конкретно сроковете за предявяване на иск [членове 230 (предишен член 173) и 232 (предишен член 175) ЕО], сроковете за встъпване (членове 93 и 123 ПП), срокът за представяне на писмен отговор (член 115 ПП) и срокът за представяне на писмени бележки (член 23 от Статута).

а. Изчисляване на сроковете

Срокът, чието начало поставя връчването на процесуалния акт, започва да тече от получаването на документа на съдебния адрес в Люксембург, от получаването на документа от адресата, когато връчването се осъществява с изпратено до него препоръчано писмо, или от предаването на процесуалния акт по факс или чрез електронна поща, когато адвокатът или представителят е дал съгласие за връчване чрез тези средства за комуникация.

Денят на получаване или изпращане на акта не се брои при изчисляването на сроковете (член 80, параграф 1, буква а) ПП).

б. Срок поради отдалеченост

Процесуалните срокове се удължават с определен срок поради отдалеченост от 10 дни, независимо от местожителството или обичайното местопребиваване на лицето.

в. Спазване на сроковете

Срокът за представяне на процесуален акт се счита за спазен само ако през този период е депозиран оригиналът на акта.

Независимо от това, датата, на която копие от подписания оригинал на процесуален акт, заедно със списъка с приложенията към него, ако има такъв, постъпи в Секретариата по факс или чрез друго техническо средство за комуникация, с което Съдът разполага (електронна поща), се отчита за целите на проверката за спазване на сроковете, включително на тези, които не могат да се продължават, при условие че не по-късно от десет дни след това подписаният оригинал на акта, заедно с приложенията към него и необходимите копия, е представен в Секретариата. При изпращане по електронна поща това означава, че трябва да се изпрати сканираният вариант на подписания оригинал на акта.

Задължително е при предаването да се ползва или номерът на факса на Секретариата — (352) 43 37 66, или неговият електронен адрес: ecj.registry@curia.europa.eu.

г. Продължаване на сроковете

Член 82 ПП позволява продължаването на някои срокове, установени в Правилника, например срока за представяне на писмена защита. За всеки отделен случай

заинтересованата страна трябва да подаде искане за продължаване на срока. *Искането трябва да се представи своевременно преди изтичането на срока, както и да бъде мотивирано.* За тази цел е уместно съгласието на противната страна да бъде представено едновременно с искането за продължаване.

Искането за продължаване може да се изпрати по факс.

6. Процесуални актове за образуване на производство

а. Искова молба

Исковата молба трябва да бъде подадена в съответствие с член 37 и член 38 ПП. Важно е да се подчертае, че разпоредбите на член 38, параграф 1 ПП са императивни (вж. член 38, параграф 7 ПП). В някои случаи неспазването на императивните изисквания може да доведе до недопустимост на исковата молба.

По принцип ищецът е този, който избира езика на производството (член 29 ПП; вж. А. 3 по-горе).

б. Жалба

Изискванията, на които трябва да отговарят жалбите, са установени в член 112 ПП. Разпоредбите на член 112, параграф 1 са императивни (член 112, параграф 3 ПП). Език на производството е този на обжалваното решение на Първоинстанционния съд (член 110 ПП).

в. Обща цел на процесуалните актове за образуване на производство

Процесуалните актове за образуване на производствата следва да представят пред Съда всички фактически и правни обстоятелства, които обосновават исковата молба. Едновременно с това исковата молба определя рамките на производството, като по принцип е забранено да се излагат нови правни основания и нови искания в хода на производството (вж. по-долу също Б. 13. а).

г. Резюме на правните основания и доводите

Желателно е всяко писмено изявление да бъде придружено от резюме на правните основания и доводите с обем до две страници. Резюмето обезпечава ясното излагане на правните основания и доводите, и по-специално с оглед изготвянето на доклада за съдебното заседание от съдията докладчик.

7. Искане за даване на преюдициално заключение

При препращането за даване на преюдициално заключение Съдът се сезира с решението на националното съдилище, което спира вътрешното производство и поставя

въпроси, свързани с правото на Общността. Страните в производството пред националното съдилище нямат право сами да сезират Съда, нито са длъжни да предприемат някакво действие, преди Секретариатът на Съда да им връчи решението за препращане (вж. по-горе Б. 2. в и Б. 4).

Решението за препращане, чиято форма се определя съобразно правилата на националното право, се изпраща на Съда или от Секретариата на националното съдилище, или от самия съдия. Съдът е изготвил указания за националните съдилища във връзка с препращанията за даване на преюдициално заключение.

В случаите, в които процесуалните представители предлагат текста за решението за препращане, е важно да се напомни, че това решение трябва ясно да указва фактическата и законодателната рамка, за да се изясни значението на поставените въпроси.

8. Други процесуални актове в производствата по преки иски и жалби

а. Писмена защита

Реквизитите на писмената защита са изброени в член 40 ПП. Предвид забраната за представяне на нови правни основания, приложима на всички етапи от производството, ответникът следва да изложи всички правни и фактически обстоятелства, с които разполага към момента на изготвяне на писмената защита.

б. Реплика и дублика

Репликата цели единствено *да отговори* на правните основания и доводите, изложени в писмената защита; трябва да се избягва всяко ненужно повторение.

Аналогично, целта на дубликата е единствено *да отговори* на правните основания и доводите, изложени в репликата.

Изискванията по отношение на репликата и дубликата са уредени в член 42 ПП и по принцип те не могат да съдържат нови правни основания.

Подаването на реплика или дублика е само една възможност. С оглед ускоряването на писменото производство страните се умоляват внимателно да обмислят възможността да се откажат от нея.

Продължаване на срока за представяне на тези писмени изявления се допуска само в изключителни случаи.

в. Писменият отговор, репликата и дубликата в производството по обжалване

Писменият отговор трябва да отговаря на изискванията на член 115 ПП. Реплика може да се подаде само с изричното предварително разрешение на председателя след направено искане от заинтересованата страна. Това искане задължително трябва да бъде подадено в седемдневен срок от връчване на писмения отговор. Заинтересованата страна се умолява да се въздържа, доколкото е възможно, от подаване на такова искане с оглед приключване на писменото производство в най-кратки срокове. Репликата може да бъде последвана от подаване на дублика.

г. Резюме на правните основания и доводите

Подобно на актовете за образуване на производството е желателно писмените защити да бъдат придружени от резюме на правните основания и доводите, което не надхвърля две страници.

9. Писмени бележки в производствата за даване на преюдициално заключение

След като получават от Секретариата на Съда препис от искането за даване на преюдициално заключение, „заинтересованите лица“, тоест страните в производството пред националното съдилище, държавите-членки, Комисията, а при необходимост — Съветът, Парламентът и Европейската централна банка, както и в някои случаи другите държави, страни по Споразумението за ЕИП, и Надзорният орган на ЕАСТ — могат да представят документ, наричан „писмени бележки“ *в двумесечен срок (удължен с определения десетдневен срок поради отдалеченост)*. *Този срок е императивен и поради това не може да бъде продължаван.*

Целта на писмените бележки е да се предложат отговорите, които Съдът би трябвало да даде на повдигнатите въпроси, както и да се изложи в сбит, но завършен вид аргументацията в подкрепа на тези отговори. Важно е на вниманието на Съда да се поставят фактическите обстоятелства по делото пред националното съдилище, както и съответните разпоредби на приложимото национално законодателство.

Трябва да се подчертае, че нито едно от заинтересованите лица няма право да отговаря писмено на писмените бележки, представени от другите заинтересовани лица. Отговорите на писмените бележки на другите заинтересовани лица трябва да бъдат направени устно по време на съдебното заседание. За тази цел писмените бележки се съобщават на всички заинтересовани лица след приключване на писменото производство и завършване на необходимите преводи.

Представянето на писмени бележки е препоръчително, тъй като времето, определено за изказвания в хода на заседанието, е строго ограничено. Независимо от това, заинтересованото лице, което не е представило писмени бележки, има право да направи устни бележки, по-конкретно да отговори на писмените аргументи по време на съдебното заседание, ако такова се провежда.

10. Спиране на производството

Съгласно член 82а ПП производството се спира:

— в хипотезите на член 54 от Статута, когато Съдът и Първоинстанционният съд са сезирани едновременно по дела с един и същи предмет; решението за спиране се взема от Съда, без да е необходимо изслушване на страните;

— във всички останали случаи — с решение на председателя. Решението се взема след изслушване на генералния адвокат, както и на страните, освен в случаите на препращане за даване на преюдициално заключение.

Никакъв процесуален срок не може да изтече по отношение на страните през периода, през който производството е спряно.

11. Временни мерки, определяни в обезпечителното производство

а. Искане, направено директно пред Съда

Искането за определяне на временни мерки в обезпечителното производство е допустимо само ако е направено от страна по висящо пред Съда дело и ако е свързано с него. Независимо от това, искането за допускане на обезпечение трябва винаги да бъде направено с отделен акт и да отговаря на условията, предвидени в член 83 ПП. То може да бъде представено едновременно с исковата молба, с която започва производството.

С оглед на факта, че искането за допускане на обезпечение изисква неотложни действия, както и поради необходимостта от бърз превод, ищците се умоляват да представят в сбит вид в исканията си подкрепящите ги правни и фактически основания. Искането за допускане на обезпечение трябва да дава възможност на председателя само въз основа на него да се произнесе по обосноваването на желаните мерки.

След като искането за допускане на обезпечение бъде връчено на другата страна, тя разполага с кратък срок (в практиката — месец), за да представи писмени бележки по него.

Едва след представянето на тези бележки председателят, в някои случаи в присъствието на съдията докладчик и на генералния адвокат, изслушва съответните страни в (публично) заседание и се произнася с определение.

В изключително спешни случаи председателят може незабавно да постанови определение, тоест в три- или четиридневен срок от подаването на искането за допускане на обезпечение и без да се чакат писмените бележки на другата страна. В тези случаи определението е временно, в смисъл че с него не се слага край на обезпечителното производство. То продължава с поканването на другата страна да представи писмени бележки. Производството приключва, след изслушването, с (второ) определение, което потвърждава или изменя първото (временно) определение.

6. Жалби срещу определения за допускане на обезпечение, постановени от Първоинстанционния съд

Съгласно член 57 от Статута срещу определенията, постановени от председателя на Първоинстанционния съд по искания за допускане на обезпечение могат да бъдат подавани жалби, но само по правни въпроси. По тези жалби се провежда същото производство като това по исканията за допускане на обезпечение, подадено директно пред Съда.

12. Ускорено производство

При преките искове, в случаите, в които определянето на временни мерки в обезпечителното производство не е уместно и особената неотложност на дадено дело изисква Съдът да постанови окончателно решение във възможно най-кратък срок, член 62а от Процедурния правилник предвижда по изключение възможността с решение на председателя да се приложи ускорено производство.

Искането дадено дело да се реши по реда на ускореното производство трябва да бъде направено с отделен акт, представен едновременно с исковата молба или с писмената защита, според случая.

Устното производство придобива по-голяма значимост в ускореното производство. Писменото производство обикновено се ограничава до исковата молба и писмената защита. Препоръчително е тези изявления да се изготвят във възможно най-кратка и сбита форма.

Датата на заседанието, което задължително се провежда в ускореното производство, се определя след представяне на писмената защита, а когато решението за прилагане на ускорено производство не е взето до момента на представяне на защитата, тя се определя след вземането на такова решение.

Ускорено производство е предвидено и за препращанията за даване на преюдициално заключение (член 104а ПП). Прилагането на това производство може да бъде поискано само от националното съдилище, постановило акта за препращане.

13. Встъпване

Възможността за встъпване е предвидена само за преките искове и жалбите. Исканията в искането за встъпване могат единствено да подкрепят исканията на някоя от страните. Трябва да се припомни, че встъпващата страна приема спора в състоянието, в което той се намира в момента на встъпването.

Производството по встъпване се състои от два етапа: производство по допускане на встъпването и производство след допускане на встъпването.

а. Производство по допускане на встъпването

Всяко лице, което желае да встъпи в производство по пряк иск, трябва да представи искане за встъпване. Искането трябва да се представи в шестседмичен срок от публикуването на съобщението в *Официален вестник*. Въпреки това възможно е да се вземе предвид искане, подадено извън този срок (вж. по-долу буква б). Актът следва да съдържа цялата информация, необходима на председателя, или в някои случаи — на Съда, за да се произнесе с определение по допускане на встъпването. Преди Съдът или председателят да се произнесат с определение, страните по главното производство се поканват да представят писмени бележки, а по изключение — и устни бележки относно допустимостта и целесъобразността на встъпването. Едновременно с това те се приканват да уведомят Съда дали възнамеряват да се позоват на правото на конфиденциалност. Ако искането за встъпване бъде удовлетворено, съответната страна се поканва да представи неконфиденциалния вариант на писмените си изявления.

Не е необходимо искането за встъпване да се изготвя на езика на производството.

б. Производство след допускане на встъпването

След като встъпването бъде допуснато, встъпилата страна представя изявление при встъпване. На този етап трябва да се използва езикът на производството, освен ако встъпилата страна е държава-членка.

Изявлението при встъпване може да бъде последвано от бележки на страните.

Независимо от това, ако искането за встъпване е подадено след изтичане на обичайния срок за неговото представяне, но преди решението за откриване на устно производство, встъпилата страна може да представи своите бележки само устно на заседанието, ако такова се провежда.

В случаите, в които се прилага ускорено производство, встъпилата страна може да представи своята гледна точка само устно по време на съдебното заседание.

14. Практически съвети

а. Изготвяне и структура на процесуалните актове

Процесуалните актове не са подчинени на формални изисквания (при спазване на правилата, определени другаде), но съдържанието им трябва да бъде пълно, сбито, ясно и точно.

Повторенията трябва да се избягват, най-вече с оглед обема на преводите и свързаните с тях срокове. Съдът трябва да бъде в състояние с едно прочитане да схване основните фактически и правни обстоятелства.

Като се отчита фактът, че в повечето случаи изявленията ще се четат от съдиите и от генералния адвокат на език, различен от този, на който са изготвени, процесуалните представители трябва винаги да имат предвид, че ако значението на един текст е неясно на оригиналния език, то при превода съществува риск тази неяснота да бъде увеличена. Този риск нараства поради факта, че при преминаването от един език към друг винаги е възможно да се намери задоволителен или дори точен превод на „правния жаргон“, използван пред националните съдилища.

Освен това процесуалните представители трябва да имат предвид стриктното правило относно излагането на нови правни основания (вж. Б. 1, Б. 6. в и Б. 8. а); те нямат право да „запазват“, дори условно, основания или доводи за последващи изявления или за устното производство.

Желателно е процесуалните актове да бъдат структурирани по ясен и логичен начин и да бъдат разделени на отделни заглавни части и номерирани параграфи. Към делата с висока степен на сложност освен резюме на правните основания и доводите би било целесъобразно да се приложи и съдържание.

Структурата на актовете за образуване на производство може да се очертае, както следва:

- посочване на вида на спора и вида на търсеното решение: иск за отмяна, искане за допускане на обезпечение и т.н.;
- кратко описание на релевантните факти;
- представяне на всички правни основания, на които се основава исковата молба;
- аргументи в подкрепа на всяко правно основание. Те трябва да включват съответни позовавания на съдебната практика на Съда;
- представяне на исканията, основаващи се на правните основания и доводите.

Исканията в производствата по жалби са ограничени от разпоредбите на член 113 ПП.

Желателно е структурата на писмените защиты и т.н. да следва структурата на аргументацията, изложена в процесуалните актове, на които те дават отговор.

Писмените бележки в производството за даване на преюдициално заключение трябва да съдържат:

- релевантните факти и приложимите разпоредби на националното право;
- правната аргументация, включително позовавания на съдебната практика на Съда;
- предложения за отговорите, които Съдът трябва да даде на въпросите, поставени от националното съдилище.

Независимо от това, ако заинтересованото лице приема изложените обстоятелства по делото в определението за препращане, достатъчно е да го заяви.

б. Документи, които се прилагат към процесуалните актове

Трябва да се има предвид, че съгласно член 37 ПП документите, на които страните се позовават, трябва да бъдат приложени към процесуалните актове. Съдът не взема предвид, освен при изключителни обстоятелства и със съгласие на страните, документи, представени извън процесуалните срокове или на съдебното заседание.

Към процесуалния акт трябва да се прилагат само релевантните документи, на които страните основават аргументацията си. Когато документите са особено дълги, е не само допустимо, но и желателно към процесуалния акт да се приложат единствено съответните извлечения, а копие от целия документ да се представи в Секретариата.

Тъй като приложенията се превеждат от Съда само по искане на някой от членовете му, релевантният характер на всеки документ трябва да е виден от текста на изявлението, към което е приложен.

Съдът не допуска включване в преписката по делото на бележки по устни изказвания (по отношение на изпращането на отдел „Устни преводи“ на бележки по устни изказвания вж. по-долу В. 4).

Независимо от това, процесуалните представители могат във всички случаи да изпращат неофициални преводи на процесуална документация и приложения, въпреки че по силата на член 31 ПП тези преводи нямат правна сила.

в. Факти и доказателствени средства

Процесуалните актове за образуване на производство трябва да посочват всички доказателства в подкрепа на всяко от оспорваните фактически обстоятелства. Независимо от това, впоследствие могат да бъдат навеждани нови доказателства (противно на предвиденото за новите правни основания), при условие че се посочат основателни причини за закъснението.

Различните доказателствени средства, които страните могат да използват, са изброени в член 45, параграф 2 ПП.

г. Цитати

Процесуалните представители се призовават, когато цитират решение на Съда, да посочват всички данни, включително имената на страните или най-малко името на ищеца. Освен това, при цитиране на част от решение на Съда или заключение на генерален адвокат, те се умоляват да уточнят номера на страницата и номера на точката, в която се намира въпросната част.

За да улесни своята работа, Съдът предлага като форма на цитиране да се възприеме използваната в неговите решения, например: „Решение от 15 януари 1987 г., Misset (152/85, б. 1987 г., с. 223, точка №...)“.

V. Устно производство

1. Подготовка на устните състезания

След приключване на писменото производство и изготвяне на необходимите преводи съдията докладчик представя предварителния доклад на общото събрание, в което участват всички членове на Съда. В този документ, до който страните нямат достъп, съдията докладчик предлага, след съгласуване с генералния адвокат, процесуалните и/или подготвителните мерки, които трябва да се вземат от Съда.

В повечето случаи Съдът решава по предложение на съдията докладчик да открие устното производство без извършване на разследване. Точната дата се определя от председателя.

а. Подготвителни мерки

Едновременно с това, по предложение на съдията докладчик и след съгласуване с генералния адвокат Съдът се произнася и по подготвителните мерки, когато такива трябва да бъдат взети. За тази цел при необходимост страните се поканват преди съдебното заседание да уточнят своите искания и правни основания с оглед изясняване на неясни

пунктове или по-задълбочено проучване на проблеми, които не са разгледани в достатъчна степен, или да съсредоточат устните си изказвания върху основните пунктове, или да започнат устното изказване с отговор на някои въпроси, зададени им от Съда. Отговорите на страните на тези въпроси следва да се дадат или писмено, в определен от Съда срок, или устно — по време на съдебното заседание. По изключение е възможно подготвителни мерки да се вземат на по-късен етап от съдията докладчик и генералния адвокат, след съгласуване с председателстващия заседанието съдия, но своевременно, преди процесуалните представители да са подготвили устните си изказвания.

В някои случаи Съдът счита за уместно да изиска съгласуване на устните изказвания на процесуалните представители, когато няколко представители защитават по същество една и съща теза или когато представителите са призовани да защитават няколко пъти една и съща теза в хода на едно и също съдебно заседание (например при пряк иск и свързано с него производство за даване на преюдициално заключение).

От друга страна, с оглед ограничаване на продължителността на устното производство процесуалните представители се приканват във всички случаи сами да поемат инициативата за съгласуване на устните си изказвания.

б. Доклад за съдебното заседание

Доклад за съдебното заседание се изготвя в случаите, в които производството по делото включва устни състезания (вж. по-долу В. 7 относно случаите, при които не се провеждат устни състезания). Докладът за съдебното заседание се изпраща на процесуалните представители, на заинтересованите лица и на другите участници в производството около три седмици преди съдебното заседание.

При преките искове и жалбите този доклад, изготвен от съдията докладчик, включва кратко описание на релевантните факти и приложимото право, указание за исканията на страните и изложените правни основания, като изтъкнатите в подкрепа на правните основания доводи се възпроизвеждат в синтезиран вид. При препращанията за даване на преюдициално заключение докладът съдържа описание на правната и фактическата рамка на делото, посочване на преюдициалните въпроси, както и на отговорите, предложени в представените писмени искания, като доводите в подкрепа на тези отговори по принцип не се възпроизвеждат.

След като получат доклада, на страните се дава възможност да проверят дали възпроизведената в него информация не съдържа грешки. Умоляват се процесуалните представители, които считат, че са допуснати такива, да уведомят за тях секретаря преди съдебното заседание, както и да предложат измененията, които смятат за уместни. Същевременно трябва да се подчертае, че по своето естество докладът за съдебното засе-

дане е доклад, представен на другите членове на Съда от съдията докладчик, и че той има право да реши дали в него е необходимо да бъдат правени изменения.

2. Цел на устното производство

По всички дела (преки истрежки и преюдициални заключения) — освен в случаите, при които се прилага ускорено производство — с оглед обстоятелството, че Съдът вече се е запознал с всички представени в писменото производство документи, целта на устното производство е:

— да се отговори на евентуалните искания за съгласуване на устните изказвания;

— да се отграничат спорните обстоятелства, като се изяснят и задълбочат най-сложните и най-трудните за разбиране пунктове, както и да се очертаят най-важните от тях;

— да се изтъкнат нови доводи, ако има такива, основани на нови обстоятелства, настъпили след приключването на писменото производство, поради което не са могли да бъдат включени в направените писмени изявления;

— да се отговори на въпросите, зададени от Съда.

По делата за даване на преюдициално заключение или по други дела, по които писменото производство е представено само с едно изявление, устните състезания позволяват да се даде кратък отговор на доводите, изложени от други участници в писмените им бележки.

В устното производство не следва да се повтаря вече изложеното в писмен вид. Участниците в производството, които поддържат сходни тези, трябва да избягват, доколкото е възможно, да повтарят вече развити по време на съдебното заседание тези.

3. Протичане на устното производство

Преди началото на съдебното заседание и с оглед на организирането му Съдът поканва процесуалните представители на кратка среща. В някои случаи на този ранен етап съдията докладчик и/или генералният адвокат посочва(т) въпросите, които той (те) желае (желаят) да бъдат развити в хода на устните изказвания.

По правило съдебното заседание започва с устни изказвания на представителите на страните. След устните изказвания членовете на Съда поставят въпроси. Заседанието завършва с кратки реплики на представителите, които желаят да направят такива. Членовете на Съда често прекъсват устните изказвания на представителите, за да изяснят определени моменти, които им изглеждат от особена важност.

4. Изискванията, свързани със симултания превод

Невинаги членовете на Съда следят устните изказвания на езика, на който се правят, и често слушат симултания превод. Това налага определени изисквания, които представителите имат интерес да изпълняват, така че думите им да бъдат отлично разбрани от членовете на Съда. Поради това лицето, което прави изказване, трябва да възприема устните преводачи като важни сътрудници за представянето на неговата аргументация.

На първо място, прочитането на предварително подготвен текст не е препоръчително. Причината за това е, че писмените становища съдържат по-дълги и сложни изречения и освен това се четат твърде бързо, за да позволят задоволителен превод. В интерес на изказващите се лица е да ползват добре структурирани бележки, като употребяват прости термини и къси изречения.

В случаите, в които представителите предпочитат да се придържат към даден текст, се препоръчват също: прости термини и къси изречения, като текстът се чете с нормална скорост на говорене.

По същите причини е желателно процесуалният представител, преди да започне, да уточни възприетия от него план.

Преди да се явят на заседанието, устните преводачи проучват старателно цялата преписка по делото. Ако представителите изпатят възможно най-рано цялата информация, свързана с вероятното съдържание на устното им изказване (по възможност бележки по него), това ще позволи на преводачите да завършат своята подготовка, да предадат по-добре устното изказване, както и да не бъдат изненадани от технически термини, цитати на текстове или числа.

Тази информация се изпраща на Дирекция „Устни преводи“ на Съда по факс (Люксембург (352) 4303-3697) или по електронна поща (interpret@curia.europa.eu). Текстът ще бъде предоставен само на устните преводачи. В него трябва да бъде указано името на страната, за да се избегнат всякакви недоразумения.

В заключение трябва да се има предвид, че процесуалните представители могат да бъдат чути само тогава, когато говорят точно срещу микрофона.

5. Продължителност на устното изказване

По правило времето, което първоначално се предоставя на всяка главна страна, е ограничено до *30 минути*, а в производствата пред тричленни съдебни състави — до *15 минути*. Това ограничение касае само речта и не включва времето, необходимо за отговор на въпросите, зададени от членовете на Съда.

Съдът може да допусне отклонение от това правило, при условие че е гарантирано равенството на страните. За тази цел до секретаря на Съда трябва да се изпрати искане с подробна обосновка, в което да се уточни считаното за необходимо време за изказване. За да бъде взето предвид, искането *трябва да достигне до Съда най-малко петнадесет дни преди датата на съдебното заседание*. Решението по това искане се съобщава на молителя поне една седмица преди съдебното заседание.

Страната, заявила, че ще ѝ бъде достатъчно по-кратко време за изказване, е длъжна да спазва указаното време.

Опитът показва, че предвид целта на устните състезания, определеното за изказване време обикновено не се оползотворява изцяло от изказващите се лица с повече опит. Време за изказване до 20 минути най-често е достатъчно.

По съображения, свързани с процесуалната икономия и бързина при протичане на заседанието, *по принцип се допуска изказване само от по едно лице за страна в производството*. Когато една страна е представлявана от няколко процесуални представители, изказване могат да направят най-много двама от тях въз основа на надлежно мотивирано писмено искане, направено поне петнадесет дни преди заседанието, като общата продължителност на техните изказвания не може да надвишава гореуказаното време за изказване. Независимо от това, останалите представители също могат да дават отговор на въпросите на членовете на Съда, както и да правят окончателни реплики.

Когато няколко страни защитават една и съща теза пред Съда (по-специално в хипотезите на встъпване или съединяване на дела), техните представители се приканват да съгласуват действията си преди съдебното заседание, за да се избегне всякакво повтаряне на устни изказвания.

Председателят на съдебния състав, който разглежда делото, трябва да следи за спазването на горепосочените принципи — както по отношение на целта на устното производство, тоест самото съдържание на устните изказвания, така и по отношение на времето, определено за изказване.

6. Необходимост от устно изказване

Всеки процесуален представител следва сам да прецени, като отчита гореописаната цел на устното производство, дали е необходимо устно изказване, или е достатъчно само преpraщане към писмените изявления или бележки. Съдът държи да подчертае, че ако някоя от страните се въздържа от устно изказване, нейното мълчание не може при никакви обстоятелства да се тълкува като равносилно на съгласие с устното изказване на друга страна.

В тази връзка Съдът, разбира се, отчита процесуалните изисквания, свързани с делата за даване на преюдициално заключение, в които само устното производство дава възможност на заинтересованите лица да отговорят на писмените бележки на друго „заинтересовано лице“ и да вземат становище по нови елементи, ако такива са приведени.

7. Непровеждане на устни състезания

Процедурният правилник позволява да не се провеждат устни състезания, освен ако една от страните, а в производствата за даване на преюдициално заключение — и някои от заинтересованите лица, участващи в производството, направи искане за провеждане на съдебно заседание, като изложи съображения, поради които желае да бъде изслушано.

Такова искане съгласно Процедурния правилник (член 44а, член 104, параграф 4 и член 120) трябва да бъде представено в триседмичен срок от уведомяването на страната за приключване на писменото производство, а в производствата за даване на преюдициално заключение — от връчването на страните и на другите заинтересовани лица на представените писмени бележки. Необходимостта от представяне на такова искане, за да се избегне евентуално непровеждане на устни състезания, се напомня в уведомителните писма на Секретариата за приключване на писменото производство, а в производствата за даване на преюдициално заключение — в писмата за изпращане на представените писмени бележки. Триседмичният срок за представяне на подобно искане може да бъде продължен с надлежно мотивирана молба.

8. Изслушване в обезпечителното производство

Преди да постанови определение за допускане на обезпечение, председателят може да изслуша съответните страни, в някои случаи в присъствието на съдията докладчик и на генералния адвокат. Изслушването е публично и се провежда от две до четири седмици преди председателят или, според случая, Съдът да се произнесе с определение по искането. То е много по-неформално от заседанието, на което се провеждат устни състезания. На практика изслушването започва с устно обобщаване от председателя на трудностите по делото. След това той поканва страните да вземат отношение по тях. Изслушването завършва с въпроси, зададени на страните.

В случай на препращане към Съда заседанието пред решаващия съдебен състав следва обичайната процедура.

В тази връзка трябва да се напомни, че изслушването в никакъв случай няма за цел да даде възможност на страните да вземат отношение по съществуващото на делото.

9. Практически съвети

а. Отлагане на устни състезания

Съдът допуска искания за отлагане само при наличието на сериозни причини.

б. Достъп до сградата на Съда

Достъпът до сградата на Съда се контролира поради съображения за сигурност. Процесуалните представители се умоляват да представят професионална карта, документ за самоличност, паспорт или друг документ за легитимация.

в. Облекло

Процесуалните представители са длъжни да се явяват пред Съда с тоги, освен при изслушване по искания за допускане на обезпечение. Съдът винаги държи няколко резервни тоги на разположение на тези, които са забравили своята.